

привозити з подорожей не магнітики чи листівки у подарунок близьким і друзям, а місцеві крафтові продукти в оригінальній упаковці.

Спалах пандемії COVID-19 сформував тренд переходу гостротуризму в онлайн через відтворення сервісу доставки, представлення на цифрових кулінарних платформах та платіжних гастро-картах з метою оптимізації замовлень та вартості послуг, мінімізацію та поетапну утилізацію харчових відходів, а також екологічне пакування продуктів, що повернуло цей напрям в бік цілісного якісного розвитку.

Отже, сформовані кулінарні тренди в країнах Європи є мотивацією для туристичних подорожей, абсолютною конкурентною перевагою країн, стимулом для вдосконалення й розвитку відповідального туризму.

#### **Перелік посилань**

1. The World Food Travel Association: web-site. URL: <https://worldfoodtravel.org/what-is-food-tourism/>. (дата звернення: 09.11.2021).

2. Travel Hunter. web-site URL: <https://thunter.ru/novosti/vsyo-cto-vi-hoteli-znat-o-gastroturizme-no-boyalas-sprosit/> (дата звернення: 08.11.2021).

3. The Top 5 Trends Shaping the European Food Industry. Official site of «Plug and play»: web-site URL: <http://surl.li/арусv> (дата звернення: 08.11.2021).

## **ІННОВАЦІЙНІ ТРЕНДИ НА РИНКУ WELLNESS-ГОСТИННОСТІ ІСПАНІЇ**

**М. Й. Рутинський**

доцент кафедри готельно-ресторанної справи та харчових технологій,

к.г.н., доцент

Львівський національний університет імені Івана Франка

Україна, Львів

**Т. В. Бабюк**

здобувач вищої освіти

Львівський національний університет імені Івана Франка

Україна, Львів

Сучасний світ характеризується прогресуючою урбанізацією, технологізацією, погіршенням екологічного стану, а також швидким темпом життя, що й спонукає людину потребувати відновлення фізичного та ментального здоров'я. Саме тому зараз почалась трансформація – яскравим прикладом можна назвати збільшення на туристичному ринку сегменту велнес-гостинності та появу курортних центрів нового типу «WELLNESS RESORT» [4].

Постійно збільшується кількість туристів, орієнтованих на туристично-рекреаційний продукт, сформований згідно новітнім тенденціям зі своїми пріоритетами. Одним із пріоритетів є здоровий спосіб життя, омолодження та отримання задоволення від життя, все це представляє термін «wellness». Wellness – термін, що увійшов у словники багатьох мов світу й означає стан фізичного й душевного спокою, релаксацію, відновлення сил організму через активну оздоровчу діяльність. Саме через основні функції та зростаючий попит на релакс та здоров'я на початку теперішнього століття з'явився новий вид оздоровчого

туризму – wellness-tourism, який на сьогодні є одним із провідних трендів туристичної індустрії. Обсяг світового ринку здоров'я та здоров'я в 2019 році оцінювався в понад 4,4 трильйона доларів США, а до 2025 року ця цифра зросте до понад 6 трильйонів доларів США.

Мета праці: проаналізувати тренди та перспективи розвитку wellness-гостинності Іспанії.

Іспанія є давно сформованим туристичним ринком в Європі та світі. Напередодні ковід-кризи в 2019 році Іспанія перевищила позначку в 125 мільйонів іноземних відвідувачів (приріст склав 25 млн. за 5 років). Така кількість іноземних гостей перевищувала загальну кількість населення Іспанії в 2,5 рази, що в тому році становило 47,1 млн осіб. Таким чином, туризм є одним із головних двигунів іспанської економіки. А wellness-гостинність показувала щорічне зростання на рівні 1,5–1,6% у структурі готельної галузі країни.

У 2019 р. валова додана вартість (ВДВ) галузей, пов'язаних з туристичним розміщенням та послугами wellness і харчування в країні, досягла 70,3 мільярдів євро. (Показник стабільно зростав із 2008 до 2020 р.). У тому році ВВП іспанського туризму перевищив 150 мільярдів євро [2].

На підставі наших досліджень пропозиції wellness-гостинності, представленої на глобальній платформі бронювання Booking.com, слід констатувати, що інфраструктура wellness-гостинності Іспанії розвинута досить широко. Цей висновок підтверджує картосхема (див. рис.) топ-30 найпопулярніших центрів wellness-гостинності Іспанії, створена компанією Ana Cuna [3].



Рисунок 1 – Географія топ-30 найпопулярніших центрів wellness-гостинності Іспанії. Джерело: MAPA BIENESTAR. Ana Cuna, Madrid, 2018.

Глобальна ковід-криза 2020-го року активізувала міжнародний попит на послуги wellness-відновлення здоров'я в Іспанії у 2021 році. Ринок wellness-гостинності Іспанії нині активно відновлюється за рахунок відновлення потоків вакцинованих внутрішніх та іноземних туристів, а ціни на послуги топових wellness-центрів Іспанії на платформі Booking.com у 2021 р. демонструють зростання, кореляційно співмірне зі зростанням міжнародного попиту на курортне постковід-відновлення здоров'я.

Середземноморський клімат вважається найбільш сприятливим для здоров'я, тому wellness-оздоровлення в Іспанії привертає увагу туристів з усіх куточків планети. Найпопулярніші центри wellness-гостинності Іспанії, здебільшого, сконцентровані на узбережжі країни. Wellness-сервіс тут пропонують у фешенебельних готелях, які поєднують в собі функції пляжних & спа-центрів та клінік. Проте Іспанія сьогодні має та активно просуває на міжнародний ринок десятки розкішних курортів, локалізованих далеко від берегової лінії.

Однією з найважливіших спеціалізацій центрів wellness-лікування в Іспанії є таласотерапія [1]. Таласотерапія - напрямок альтернативної медицини, в якому широко використовуються цілющі властивості приморського клімату і морської води. Саме морська вода, що застосовується в оздоровчих центрах Іспанії, стає панацеєю від багатьох захворювань. Метою таласотерапії є полегшення болю, прискорення процесу одужання при багатьох патологіях і поліпшення загального самопочуття.

Дуже вдалим прикладом застосування wellness-інновацій може бути клініка Buchinger Wilhelmi, розташована на узбережжі Коста-дель-Соль в місті Марбельї на території біосферного заповідника Сьєрра-де-лас-Ньєвес. До послуг гостей цього wellness-центру басейни, спортивні зали, ресторани, косметичний салон, зал для медитацій, сауна, кулінарна школа, а також висококласні медичні фахівці. Центр Buchinger Wilhelmi орієнтований на комплексну програму постковід-відновлення, що включає: лікування хронічних захворювань, відновлення сил, фізичної форми і духовної рівноваги. Особливість wellness-центру – це поєднання в практиці лікування сучасної європейської медицини і натуропатії Стародавнього Сходу. Тут практикують лікувальне голодування, пілатес, фізіотерапію, психотерапію, реабілітаційні фізичні навантаження, а також пропонують унікальні методики зниження ваги і детоксикації організму.

Також показовим прикладом є інноваційних продукт, запропонований у 2021 р. комплексом «SHA Wellness Clinic» – п'ятизірковим курортним wellness-готелем в м. Альбір (узбережжя Коста-Бланка). Готель еліт-класу з видом на море вийшов на міжнародний ринок з пропозицією постковід-відновлення у центрі з просторими смарт-номерами класу «люкс», декількома оздоровчими басейнами та одним з найбільших у світі Wellness&SPA-центром, де діють 80 процедурних кабінетів. Концепція оздоровлення & відпочинку у SHA Wellness Clinic об'єднує східну медицину та новітню західну практику лікування. У клініці застосовується новітня процедура Liposonix, яка ефективно спалює жир у проблемних місцях пацієнта. Програма постковід-відновлення передбачає комбінацію ін'єкцій екстракту плаценти, нутрицевтиків і медпрепаратів для стимуляції регенеративних процесів, активізації роботи імунної системи та

функцій внутрішніх органів і систем організму.

Таким чином, Іспанія у світовому рейтингу утримує позиції у десятці країн-лідерів за темпами розвитку wellness-туризму та інфраструктури wellness-гостинності. Wellness-індустрія Іспанії розвинута в усіх регіонах країни, однак наше дослідження підтверджує дані попередніх років про зростання міжнародного визнання та сконцентрованість в'їзних потоків wellness-туристів передусім у топові центри wellness-гостинності, розташовані на узбережжі Іспанії.

#### **Перелік посилань**

1. Aluculesei A.-C. Spa Tourism – a comparative analysis on Spain and Romania // *Balneo Research Journal*. – 2015. – 6(3). – P. 199-207. DOI:10.12680/balneo.2015.1106
2. *Health and Wellness in Spain*. – Madrid: Euromonitor, 2020. – 92 p.
3. *Mapa Bienestar*. – Madrid: Ana Cuna, 2018.
4. Рутинський М. Класифікація та типологія курортів // *Вісник Львівського ун-ту. Серія географічна*. 2007. Вип. 34. С. 236–246. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vgg.2007.34.2630>

### **OVERLANDING ТУРИЗМ: СПЕЦИФІКА НАПРЯМКУ І ПЕРСПЕКТИВИ СТАНОВЛЕННЯ**

**А.О.Сичова**

доцент кафедри туризму, готельної та ресторанної справи, к.п.н., доцент  
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»  
Україна, Старобільськ

**П.Б. Петрова**

завідувач сектору туризму  
Управління культури, національностей, релігій та туризму Луганської  
обласної державної адміністрації  
Україна, Сєвєродонецьк

**Череватий В.О.,**

перш. заст. голови Старобільської РДА,  
м. Старобільськ

Пандемія COVID-19 і виклики глобалізації внесли свої корективи у розвиток альтернативних видів туризму. Якщо в ХХ столітті експерти туристичної галузі фокусували увагу на масовому туризмі як масштабному колективному споживанні недиференційованих туристичних продуктів, то сьогодні набирає обертів інший – постмодерністський – різновид туризму. На думку Г. Шоу та А. Вільямса [1], масовий туризм супроводжується наданням високо стандартизованих послуг відносно туристичного потоку, які не потребують унікальності або принципово нових підходів до промоції туристичних продуктів. Оскільки ефективність, передбачуваність і контроль постають критичними компонентами масового туризму, його можна безпосередньо розглядати як частину того, що Г. Рітцер свого часу назвав «макдональдизацією» [2] суспільства.